

Danes novi roman!

Polnina plačana v gotovini

Došlo 5. XI. 1931
kratki prilogi

Roman 2

ilustrovan družinski tednik · izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 5. novembra 1931

Štev. 45

MOST VZDIHOV

Zgodovinski roman. — Spisal Michel Zévaco

„Nazaj, razbojniki! Nazaj, nočni psi!“ (str. 629)

„Srce v okovih“ na strani 622

SRCE V OKOVIH

Roman

Napisal Mirko Brodnik

Ta roman je začel izhajati v 9. številu „Romana“. Današnje nadaljevanje je 37. Novi naročniki lahko dobe še vseh prejšnjih 36 nadaljevanj.

Peta knjiga

POT V ŽIVLJENJE

Tedaj pa je njegovemu tovarišu nenadoma ušel krik presenečenja, da se je mlajši zdrznil.

„Kaj je?“ je vzkliknil, misleč, da je njegov tovariš ranjen. Ta pa ga ni slišal.

Pred seboj je videl Kregarjev obraz.

„Kaj je?“ je ponovil mlajši.

Za trenutek je tudi on ves presenečen spustil ujetnika, ta pa je kakor ris planil pokonci, da bi zbežal.

Hotel je za njim, toda starejši ga je zadržal.

„Pusti ga, poznam ga...“ je naglo rekel. „Pojdiva rajši za onima dvema!“

Vrnila sta se na cesto.

„Kaj pa z razbojnikoma v jarku?“ je vprašal mlajši.

„Kar tam naj ostaneta. Zjutraj ju že dobe. Če ju izroče policiji, je prav, če ne... pa tudi. Glavno je, da sem tega spoznal.“

Potem je umolknil in tovariš ni mogel besede več spraviti iz njega. Približala sta se inženjerjevi hiši. Potrkala sta na okno, pa nikogar ni bilo blizu. Šele čez nekaj časa sta zagledala Rusa in Angleža, ki sta prihajala z druge strani.

„Kaj se je zgodilo?“ je skoraj brez sape vprašal Sazanov, ko ju je spoznal.

„Vama nič hudega, kakor vidim,“ je odgovoril starejši in odmahnil z roko, češ pustimo to in ne zapravljajmo časa.

Stopila sta za njima v hišo, kjer je inženjer prižgal luč.

Brez besed sta odložila suknji in oblekla svoji.

Potem je stopil starejši detektiv k zrcalu.

Z naglo kretnjo je pred očmi Sazanova, ki od presenečenja ni vedel, kaj bi rekel, strgal brado, ki mu je zakrivala lice. Pod njo se je prikazal mlad zagorel obraz.

Mlajši pa si je z robcem obrisal saje, s katerimi si je bil počrnil obraz.

„Tako, gospoda, najino delo je opravljeno!“ je suho menil starejši.

Bil je Branko!

Njegov tovariš je bil Mitja.

Osmo poglavje

REŠITEV V SILI

Ko je ogromni val izpodnesel ladjo, se je Branko krčevito oprijel jambora. Začutil je nekaj, kakor močan udarec, potem pa mu je vse izginilo v temo. V podzavesti je še čutil, da se bori z valovi, da je nemočen proti njim, ki ga premetavajo kakor drobno igračo, in nič več.

Ko se je spet zavedel, je bila noč. Prvi njegov občutek je bila silna žeja, ki mu je žgala grlo. Pogledal je okoli sebe in opazil, da ga je morje vrglo na neko skalo. Noge so mu še visele v vodo, zato jih je hotel potegniti na suho, toda komaj je to zmožal. Bil je utrujen in izmučen, da ga je vse bolelo.

V soju meseca, ki se je potikal med oblaki, je videl morje, mirno, pokojno, in valove, ki so se prelivali kakor olje. Nihče ne bi bil mogel misliti, da je bilo še pred nekaj urami razvihrano, da je še pred nekaj urami požiralo ladje in ubijalo ljudi. Ta misel mu je blodila po glavi, ko

je strmel v valove. Potem pa se mu je nenadoma zasekalo vprašanje, ki ga je zbudilo kakor ostra igla. Kje je Mitja?

Ozrl se je okrog sebe, toda nikjer ni bilo o njem sledu.

Nenadoma ga je obšel občutek strašne osamelosti. Šele zdaj se je zavedel, kaj je bilo pred nekaj urami, šele zdaj so mu jasno vstale slike tistih trenutkov neskončne groze.

Kje je Mitja? Ali se je rešil, ali so ga pogoltnili valovi? Da bi bil vsaj dan, da bi mogel videti, tako pa je v negotovosti. Ko bi vsaj že vedel, kaj je z njim.

Hotel je iti v temi naokoli — morda ga najde. Napravil je nekaj korakov, potem je omahnil. Moči so mu odpovedale. Plazil se je naprej po vseh štirih, toda udje so ga boleli in mu zatekali.

Kje je Mitja?

Obup ga je obhajal. Zakril si je obraz z dlanmi, glava mu je omahnila, da se je s čelom zadel v skalo. Čutil je še, kako mu je nekaj kapelj krvi spolzelo ob nosu, potem ga je utrujenost premagala in zaspal je v nezavest.

Drugo jutro ga je zbudilo solnce. Hladno je bilo še, veter mu je pahljal razbeljena lica. Ure spanja so mu vrnile nekaj moči. Vstal je in opiraje se ob skalo je zavil v mali zaliv pod sabo. In tedaj mu je ušel krik presenečenja. Na druge strani skale je ležala ladja, vsa razbita. Plima, ki je njega zanesla tako visoko, se je umaknila oseki. Tako je ladja ostala globoko pod njim in nasledla na čeri.

Naglo, kolikor so mu dale moči, je splezal s skale na krov.

Z mrzlično naglico ga je pregledal in takrat... čisto ob

robu je zagledal nekaj, kar mu je pognalo vso kri v obraz. Mitja je ležal tam, zaprtih oči, bled.

Branko je naglo skočil k njemu.

Ali je mrtev?

Pokleknil je in pritisnil glavo na njegove prsi.

In utrgal se mu je nov krik, toda to pot je bil krik veselja.

Mitja je še dihal.

Poklical ga je, toda ni se mu odzval.

Branko je stekel v spodnje prostore ladje in tam poiskal nekaj premočenih kosov blaga. Položil jih je Mitji pod hrbet in ga potem z umetnim dihanjem jel zbuhati k življenju.

Čeprav je bil sam tako zelo izmučen, da je komaj premikal roke, ni odnehal. Čez dobro uro je napol mrtev od napore opazil, kako se je v Mitjev obraz polagoma vračala barva. Potem je videl, kako je počasi odprl oči in preseščeno pogledal okoli sebe.

„Kje sem?“ je vprašal s slabotnim glasom.

„Rešen! Rešen!“ je kriknil Branko ves iz sebe.

In ne da bi počakal, kaj bo z njim, je zbežal v notranjost ladje. Nekaj sodov, ki jih je vihar vrgel s polic, kjer so prej stali, se je kotalilo po tleh. S sekiro, ki jo je pobral v kotu, je razbil veho prvega. V njem je bila voda. Zajel jo je in jel piti, piti. V malem sodčku zraven je bilo žganje. Nesel ga je na krov in ga vlil Mitji v usta. In teh nekaj kapljic kakor bi bile fantu vrnile moči.

Uro nato sta sedela na skali nad zalivom. Pregledala sta bila vso zalogo, kar je ni uničila voda, in zaskrbelo ju je, ko sta videla, da imata komaj za teden dni hrane, vode pa še toliko ne. Če dotlej ne pride kaka ladja in ju ne reši...

In vse je že kazalo, da se bo ta njuna bojazen uresničila.

Osmi dan je že tekel. Zadnje grizljaje sta použila, toda

Kolinska

TVORNICA CIKORIJE

OKUSNA IN ZDRAVA je KOLINSKA KAVA!

od nikoder ni bilo sledu po rešitelju. Lotevati se ju je jel obup. Kaj bo, če pride konec tik pred vrati, na pragu domovine?

Ves otok sta že preiskala, toda nikjer ni bilo sledu o kakem živem bitju, nikjer ni bilo sledu po vodi in sadju, ki bi ga lahko jedla v skrajni sili. Kakor daleč jima je seglo oko, so lezle proti nebu bele skale in okrog njih morje, mirno, kakor bi bilo mrtvo.

Kakor bi naznanjalo smrt.

Osmo noč je bila noč obupa, ki jima je trgala srce, da bi bila najrajši jokala, če ju ne bi bilo drug drugega sram.

Deveti dan je prišel, jasen, svetel, toda za njiju poln črne groze. Sedela sta v zavetju visoke skale, ki ju je branila pred pekočimi solničnimi žarki. Lačna sta bila in žejna, tako onemogla, da sta se komaj še držala pokoncu. Vede la sta: ta dan še preživita, morda še naslednjega, potem pride tisto, kar mora priti — konec...

Toda prišlo je ono, česar nista več upala, kar se jima je zdelo nemogoče. Mitja je s

svojimi sokoljimi očmi zagledal na obzorju oblaček dima. Zastrmel je v tisto smer, kakor bi hotel pustiti tam svoje oči. In potem je videl, kako oblaček čedalje bolj raste, kako se je iz morja izvil trup ladje, sprva tako majhen, da ga je bolj slutil kakor razločil, potem pa čedalje večji.

„Ladja, ladja!“ je kriknil. Upanje v rešitev mu je bilo kakor opojna pijača. Pozabil je, da je lačen, da je žejen, izmučen, skočil je pokoncu in stekel proti obali.

Toda kako dati ladji znak, da ju ne zgreši? Branko je splezal na razbito ladjo, v naglici pobral nekaj kosov blaga in jih privezal na ostanek malega sprednjega jabora. In s to v sili napravljeno zastavo sta mahala po zraku, da se je veter uprl v blago in ga napel kakor jadro.

Ali ju bodo zapazili? Ali ne bodo pluli mimo?

Iz negotovosti, ki je bila še bolj strašna kakor vse dotlej, je čakanje, ju je rešil glas ladijske sirene, ki je presekal zrak.

„Vidijo naju,“ se je izvilo iz Brankovih prsi, kakor bi se bil sprostil vihar, ki je v njih divjal.

Kmalu nato je Mitja videl, kako se je ladja v daljavi ustavila. S krova so spustili rešilni čoln, ki se je počasi obrnil v smeri, kjer sta čakala.

*

Čoln je udaril ob skalo. Skočila sta vanj in odveslali so za ladjo, ki jih je že s sireno pozivala, naj se podvizajo. Uro nato so bili na krovu ladje.

„Lady May“, ki ju je rešila, je bil angleški trgovski parnik. Prihajal je iz Jokohame in vozil v Anglijo.

Kapitan ju je sprejel zelo prijazno. Vsa ganjena sta se mu zahvalila za rešitev. Ko sta povedala, da sta ujetnika, ki se vračata domov, in mu pokazala angleške potne liste, je dejal, da ju zastoj odpelje v London, kamor je bila ladja

Most vzdihov

je roman, ki ga je začel v današnji številki prinašati „Roman“. Že dostikrat smo pokazali, da znamo

svojim cenjenim bralcem priskrbeli take romane, kakršnih si najbolj žele. Take vrste roman je tudi

Most vzdihov,

ki je najboljša, najlepša in najprestreljivejša povest, kar jih je napi-

sal širom sveta znani in nadvse priljubljeni francoski pisatelj

Michel Zévaco,

pisec „Kraljevega viteza“, „Nostradamusa“, „Otrok papeža“ itd. Roman je prirejen po zgodovinskih podatkih. Godi se v srednjeveški Benetkah, sredi razkošja, bajnega bogastva, onojnih serenad in skrivnostne ljubezni — pa tudi strašne tiranije Sveta Desetorice, ki je na podlagi brezimnih ovadb izrekal smrtno kazni nad nedolžnimi ljudmi in jih metal v svinčene ječe.

Njih solze, vzdihne in kletve je zgodovina s krvavimi črkami zapisala v anale beneških ječ.

Kaj je zakrivil Roland, najhrajši vitez tedanjih Benetk, da ga je krvavi Svet Desetorice vrget v to strašno ječo? Kaj je storila Leonora, najlepša Benečanka, da so ji krvniki iztrgali njenega ljubljence na dan zaroke? Kaj je storil dož Candiano, Rolandov oče, da mu je

krvnik iztaknil oči?

Prepričani smo, da bodo naši čitatelji brali ta napeti roman z največjim zanimanjem in ga nestrpnostno pričakovali od številke do številke.

Mnogo ženskih in moških oči se so orosilo pri čitanju usode naših junakov in bo z njima delilo težave in trpljenje.

Most vzdihov

je najlepše darilo, ki ga moremo dati svojim cenjenim bralcem ob tretji obletnici našega lista. Prepričani smo, da boste z njim še dosti bolj zadovoljni kakor z našimi dosedanjimi romani, za katere smo dobili že nešteto priznanj. Upamo pa tudi, da ne boste pozabili na krasni roman opozoriti svoje prija-

telje. Ker ne moremo jamčiti, da bodo tisti, ki se bodo prepozno spomnili, lahko dobili še vsa izšla nadaljevanja, vas prosimo, da jih o ozorite, da si pravočasno zagotovite „Roman“ bodisi pri svojem traliku, bodisi da se naročite naravnost pri upravi družinskega tdnika „Romana“, Ljubljana, Breg 10.

Branko izrabil to priliko in mu napisal kratko pismo:

„Razmere naju silijo, da vas morava zapustiti, gospod kapitan. Saj dom je prebuzi, in predoigo je že, kar sva ga poslednjic videla, da bi napravila veliki ovinek v Anglijo.

Odite brez skrbi. Poiščeva si ladjo, ki naju pripelje naravnost domov. In za svoj trud in postrežljivost prejmite mali dar, ki ga temu pismu prilagava.“

Branko je vzel iz vrečice enega svojih demantov in ga vtaknil v ovitek ter nanj napisal kapitanovo ime. Poklical je natakarja in ga prosil, naj pismo izroči naslovljencu. Plačala sta in oprezno odšla iz restavracije.

Branko je poklical izvoščaka, ki je bil s svojim avtom najbližji. Naročil mu je, naj ju kar najhitreje odpelje v luko.

Sofer je pognal. Branko je še videl, kako je stopil kapitan na teraso in ju iskal, potem pa mu je vogal ulice, ki je zavil na levo, zakril pogled.

Deveto poglavje

SPET DOMA

Mirno je rezal parnik valove. Počasi so izginjale za njim Grčija in albanske gore in že se je v daljavi prikazal vhod v Kotor in nad njim Lovčen.

Branku je bilo kakor da gleda raj. Koliko let je že minulo, kar ni videl teh skal! Še dijak je bil, ko je nekoč potoval tu okoli.

In potem so prišli novi otoki, sami znanci. In potem Split, in naprej in naprej, sami kraji, ki jih je poznal, sama vrata v domovino, ki se je pred njim odpirala.

Prosimo potrpljenja!

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali današnje nadaljevanje romana nekoliko skrajšati. Prosimo blagohotnega oprostjenja!

Obenem opozarjamo cenj, bralce na naš novi zgodovinski ljubavni roman

„Most vzdihov“,

čigar začetek prinašamo v današnji številki na straneh 627—630.

namenjena. Branko bi mu bil prav rad ponudil denar, toda ni se upal izdati se.

Teden nato so pristali v Kalkuti, kjer so počakali tri dni. V teh dneh sta si Mitja in Branko ogledala mesto. Kupila sta si nove obleke, da sta bila vsaj dostojno oblečena in se jima ni bilo treba sramovati pred mornarji. Branko se je po dolgem času prvič pošteno obril. Ko sta se vrnila na ladjo, ju kapitan skoraj ni spoznal.

Četrty dan zjutraj je ladja odpula. Spet se je začela dolgočasna vožnja ob prazni obali, mimo golih otokov.

Skozi ozek preliv so prišli potem v Rdeče morje. Tudi tu se ni slika prav nič izpremenila. Na eni strani vroča, samotna Arabija z dolgočasnimi palmami, na drugi strani Afrika, skoraj gola, le tu pa tam kolonialno mesto, ki je

bilo v njej kakor oaza. Deveti dan so se peljali skozi Sueški kanal in še tisti večer pristali v Aleksandriji.

Popoldne je šel kapitan z njima v mesto.

Branko in Mitja sta zvedela, kako strogo pregledujejo tujce, ki potujejo v London. To je bil eden izmed vzrokov, zakaj se je hotel ogniti tej poti, drugo pa je bilo to, da bi bil s tem napravil velik ovinek, med tem ko bi v dveh dnevih lahko prišel na Sušak, kamor je bil namenjen. Razen tega pa ni hotel nadlegovati kapitana in mu delati sitnosti.

Že prejšnji večer sta se dogovorila, kaj napravita.

Ko sta šla drugi dan s kapitanom v mesto, so zavili v neko restavracijo. Sedli so na teraso. Spodaj je čakala cela vrsta avtomobilov. Ko je Anglež za trenutek odšel, je

Napredek naše industrije

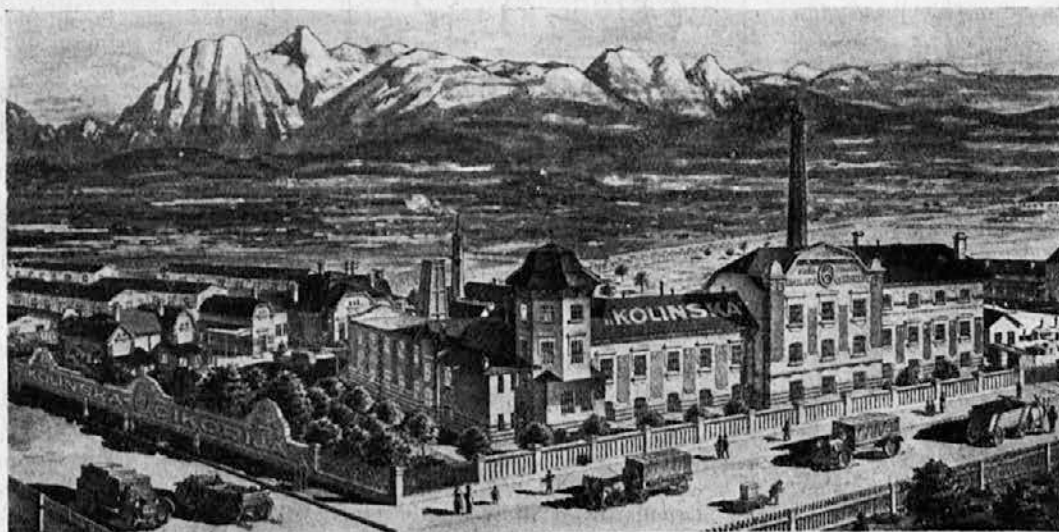
Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti spregovoriti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikoriје, d. d.** v Ljubljani.

Že od leta 1909 naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetim

korijo, „Redilno kavo“ s srcem „Figovo primes“, „Sladno“ in „Vydrovo“ rženo kavo.

Pogon je urejen po najnovejših pravih tehnike, ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov.

Kolinski kavin dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi, ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je **Kolinska** z marljivim in racionalnim delom v letu 1922 popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila z modernimi stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavinih dodatkov, posebno znano „**Kolinsko ci-**

Naš urednik si je pred kratkim ogledal to tovarno in je mogel le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod v tovarni najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluzi, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

HUMOR

Nerodna zamenjava

Pri odhodu iz strelskega jarka pade redov Kurnik v jamo, ki jo je napravila granata, in izgubi lasuljo — skrivnost, ki jo je dotlej skrbno prikrival. Njegov prijatelj Šime zagleda v polmraku leskečočo se Kurnikovo golo butico in vzklikne začudeno:

„Človek božji, kje si si pa tako hlače strgal?”

Nesreča

„Hu-hu!”
„Kaj pa ti je?”
„Hu-hu!”
„Zakaj jokaš, fantek?”
„Deset dinarjev sem izgubil.”
„Na tu imaš drugih deset.”
„Hu-hu!”
„Zakaj pa še zmeraj jokaš, fantek?”
„Zdaj bi jih imel dvajset. Hu-hu!”

Zagovoril ga je

Hartkragen molči. Narednik pa ga neoprestano izprašuje:
„Ali imate še kakega brata?”
„Da, enega.”
„Ali je tudi tak... kakor vi?”
„Da, gospod narednik, prav tak.”
„Kaj pa je ta bimbo?”
„Narednik, gospod narednik.”

Previdno

„Zakaj pa hočeš, da bi vščipnil psa v rep?”
„Rad bi vedel, striček, ali griže.”

„Papa!”

„Kaj spet sitnariš?”

„Papa, če letalo zaide v Mlečno cesto, ali potem ne napravi propele iz nje surovo maslo?”

Po ovinkih

Učitelj vpraša Naceta, kaj nam vse daje gos.

„Gosjo pečenko, gospod učite, odvrne Nace.

„In kaj še?”

„Jajca.”

„No, in kaj še?”

Nacetu se ustavi.

„No, kaj pa imate v postelji?” mu hoče pomagati učitelj.

„Stenice, gospod učitelj.”

Dobra misel

„Da mi hranilnika ne obrneš narobe! Pa da mi ne boš poskušal z nožem dinarje izbežati iz njega!”

„Ne bom, ata! Ampak misel ni slaba!”

Nerodno

„Toliko je gotovo: moža, ki smrči, ne vzamem nikoli!”

„Lepo, draga moja — samo kako misliš to poprej dognati?”

Slovnica

Učitelj: „Kakšen čas je „lju-bim“?”

Mirko: „Izgubljen čas, gospod učitelj.”

Stari oče

Tujec: „Kdo pa je onile stari mož?”

Mimica: „Naš stari očka.”

Tujec: „Koliko pa je že star?”

Mimica: „Ne vem, pri hiši ga imamo pa že dolgo.”

Če bo priden

„Koliko let pa imaš, fantek?”

„Pet — toda mamica pravi, da jih bom drugo leto šest, če bom pridno jedel mlečni zdrob.”

Hvaležnost

Solski nadzornik nadzira pri računstvu. Je zelo prijazen, gospod in bi rad nadobudnim cvetovom prvega razreda olajšal težka vprašanja. Ko vpraša učiteljica malega Pepčka, koliko je šest manj pet, in Pepček ne zna, pokaže nadzornik, ki stoji za učiteljico, en prst. Pepček pa ga je narobe razumel in prijazno opozori učiteljico:

„Gospodična učiteljica, gospod, ki stoji za vami, bi šel rad na stran.”

Prijazno

„Smrkelj, kaj bi pa vi napravili, če bi videli ponoči, da civilisti tepo vašega narednika?”

Smrkelj nekaj časa napeto pre-mišlja, potem pa odgovori:

„Pozdravil bi ga.”

Dnevnik

Doktor Strihnin, vojaški zdravnik, zelo skrbno pazi na to, da se sleherna stvar, ki se v bolnišnici zgodi, vpiše v dnevnik. Med drugim je tam napisano tudi tole:

„Sestre so se danes po predpisih kopale.”

In spodaj: „Videl! Doktor Strihnin.”

Miglaj

Oče: „Tako izpričevalo se mi upaš prinesiti domov! Ali te ni sram? Ali vidiš, kaj stoji tamle v kotu?”

Sinček: „Da, oče, tvoja palica.”

Oče: „In veš, kaj bom z njo napravil?”

Sinček: „Ne, tega ne vem — jaz bi šel z njo na sprehod.”

Med otroki

„Nečesa pa le ne morem razumeti. Zakaj prinese štoklja otroke zmeraj le ženskam?”

Lepa je morala biti

K ravnateljcu norišnice pride vratar.

„Gospod ravnatelj, zunaj je nekdo, ki vprašuje, ali ni včeraj pri nas kdo pobegnil.”

„Zakaj pa?”

„Pravi, da je včeraj nekdo ušel z njegovo ženo.”

Varčnost

„Ženske res ne boš nikdar naučil računanja.”

„Kaj pa se ti je zgodilo?”

„Kaj se je zgodilo? Poslušaj! Včeraj, ko sem bil v uradu, je otrok požrl dinar. In veš kaj napravi žena? Gre po zdravnika in mu plača sto dinarjev, da dobi dinar nazaj.”

Pozna ga

Človek božji, kje si pa ti tako dolgo hodil? Saj te celo večnost ni-sem videl!”

„Bil sem na dolgem potovanju.”

„Pa nisi vložil priziva?”

ZGODOVINSKI
ROMAN
NAPISAL
MICHEL
ZÉVACO

I

PRAZNIK LJUBEZNI

Roland!... Leonora!...

Vse Benetke so tisti čarobni večer 5. junija leta 1509 vzklikale ti dve dragi jim imeni.

Klicale so ju s koprnenjem kakor simbol svobode. Izgovarjale so ju pobožno kakor talismana ljubezni.

O Benetke!

Kako deviško lepe ste bile tisti praznični večer! Ponosno ko mlada kraljica ste dvigale svoje čelo iznad valov, nad vami pa je na sanjavem nebu plavalala luna, to solnce misterijev, v neznanu prostranost!

V žaru luči in pesmi se je tisti večer dvigala Kraljica morja iznad ognjenega škrlata, podobna pravljici iz daljnega iztočnega mesta; in njenih dvesto zvonikov, njene katedrale in stolpi so sijali v odsevih apoteoze ko privid fate morgane.

Ljudstvo je rajalo.

Tisoče in tisoče čolnov je pošiljalo po Velikem kanalu svoje melodije, utripajoče v ritmu sladostnih ženskih glasov, in luči na njih so skrivnostno migotale, kakor da bi bile vse zvezde stopile z neba in se spustile na ponosne gondole.

Po trgu Svetega Marka so med mlaji s slavnostnimi prapori beneške republike veselo vrvela dekleta v pisanih oblekah, čolnarji in mornarji — vse ljudstvo, vse kar živi, vse kar trpi, vse kar ljubi.

In v tej brezmejni razigranosti je bil vratolomen izzov: nje vzkliki so butali v nemo, grozečo in mrko doževno palačo...

Tam gori, na ploščadi stare palače, sta se sklanjali na to

slavje dve senci — dva moža sta opazovala to ljudsko veselje s pogledom, polnim sovraštva.

Benetke se opajajo z ljubeznijo. Benetke pojó kakor bi mogle. Iz Benetk vstaja vroči dih objemajočih se parov, ki blagoslavljajo imeni Leonore in Rolanda, želeč jima sreče do konca dni.

Zakaj jutri bo svečana zaroka dveh ljubimcev. Jutri si bosta Leonora in Roland v doževi palači svečano prisegla, kar si že dve leti tiho šepečeta, da drug drugega obožujeta.

Roland!... Sin doža Candiana, up vseh zatiranih!... Roland — tisti, pred katerim pravijo, da trepeče celo zbor samosilnikov, strašni Svet Desetorice, katerega je že večkrat iztrgal žrtve iz rok!...

Leonora!... Ponos Benetk po svoji lepoti — potomka staroslavnega rodu Dandolov, še zmerom mogočnega, čeprav je propal... Leonora, ki jo siromaki časte kakor Madono! Leonora, ki tako ljubi svojega Rolanda, da je nekega dne, ko jo je slaven slikar kleče prosil, naj se mu da slikati, odgovorila, da bo samo njen ljubimec imel njeno telo in njeno podobo!...

In Benetke, strahovane po Svetu Desetorice, Benetke, zvičajoče se pod jarmom neobrzdanega tiranstva, gledajo v zaroki doževega sina in Dandolove hčere začetek svobode.

Zakaj ta poroka bo združitev dveh rodbin, dovolj mogočnih, da se bosta uprli neukrotljivemu samosilstvu Desetorice! Ta poroka pomeni, vsi to čutijo, sko-

rajsnje povišanje Rolanda, upa in nade ljudstva, in Leonore, Madone siromakov, v doževsko čast!

In vendar ti vzkliki veselja na Markovem trgu zdaj pa zdaj mahoma zamro in na ljudi leže tišina nemira, težka ko svinec.

Zakaj takrat se je od nekod prikradel vohun, stopil k pušici za ovadbę, hlastno vrgel vanjo list papirja in se potem utrnil v temo.

Katero ime zapade osveti Desetorice?

Koga bodo nocoj zgrabili?

Kdo bo jutri poginil?

In potem se iznenada še silneje, še neugnaneje zažene bučanje glasov v mračno doževno palačo. Tam trepečeta dož Candiano in doževka Silvia za svojega sina, vsa v grozi nad toliko priljubljenostjo, ki ga zaznamuje krvniku!

„Gospod!“ mrmra mati na tleh pred veliko negibno podobo Krista, „reši mojega otroka!“

In stari dož, bled in sivolas, govori za njo v goreči veri:

„Gospod! Če zahtevaš plačilo za to veselje, udari men!“

Zunaj bobni bučanje rajajoče množice kakor grom upora.

Moža gori na ploščadi napeto poslušata.

Eden od njiju, visok, z divjim ponosom na obrazu, iztegne takrat svojo pest proti množici.

„Le trli, suženjska drhal! Že jutri boš pretakala krvave solze! Čuj, Bembo! Jih slišiš?... Svojemu Rolandu vzklikajo! Oh, to prekletost ime!... V možgane mi reže!... Poslušaj! Poslušaj!...“

„Slišim, gospod Altieri, slišim!... In priznati moram, da sta ti dve imeni, Rolando in Leonorino, kaj lep par!“

„Molči! Molči!“

„Jutri se zaročita!... In čez teden dni bosta že mož in žena! Odlična zveza, gospod!“

„Molči, peklenšček! Rajši kakor da se ta dva poročita, ju z lastnima rokama zabodem!“

„Oho, mar sovražite svojega dragega prijatelja Rolanda?“

„Da, sovražim ga, ker ljubi njo! Oh, ta ljubezen, Bembo! Ta ljubezen, ki me duši! Ali je možno toliko trpljenja, ne da bi človek od njega umrl? O, Leonora, Leonora! Zakaj sem te videl! Zakaj sem se moral zaljubiti vate! Prekleta naj bo moja mati, da je spočela mojo nesrečo, ko me je rodila!“

In ta mož, najmogočnejši med beneškimi patriciji, najstrašnejši iz Desetorice, ta Altieri, ki je sejal strah in grozo, kadar je stopal, nemo in mrko, po Benetkah — ta mož se je z obema rokama zgrabil za glavo in se raziookal.

Usmev prezira in strahu je raztrgal Bembo obraz, kakor razkolje časih mračno sivo nebo svinčen blisk.

„Ali čujete, gospod Altieri?“ je zdaici vprašal.

Iz Velikega kanala je vstajala harmonija ljubavne pesmi. Mehka poezija je bila v teh toplih in čistih ženskih glasovih, ki jih je ob imenu zveste ljubimke zastrel širok val sladostnosti.

Altieri je zmeden in trepečoč prisluhnil.

Zdajci so glasovi utihnili.

S spačnim obrazom, odrevenel od blaznega napora volje, se je Altieri obrnil proti stopnicam ploščadi.

„Kam, gospod kapetan?“ je zavpil Bembo in skočil predenj.

Brez besede mu je Altieri pokazal bodalo, ki ga je krčevito stiskal v pesti.

„Kaj se šalite, gospod?“ je zamrmral Bembo z jeguljastim glasom. Bil je že itak oduren, kadar je govoril, pa je bil vprav ostuden. „Ali se šalite? Če je komu ime Altieri in ima pod seboj dvajset tisoč oboroženih mož, če lahko doživi odstavi in si posadi njegovo krono na glavo, če samo s prstom miguje in

človeku glavo oddrobi, če ima v rokah to strahovito in zanesljivo orožje, ki se mu pravi Svet Desetorice, potem, gospod, dajte si reči, bi bilo otročje, če bi se tak človek ponižal in udaril tekmeča, ki bi se ga rad iznebil! Vi ste v Benetkah Bog, pa hočete postati navaden morilec! Bežite no! Roland Candiano, Leonorin zaročenec, od bodala ne sme umreti!“

„Kam meriš?“ je zarenčal kapetan.

Bembo ga je pograbil za roko in ga potegnil s seboj na drugi konec ploščadi. Sklonil se je čez ograjo, iztegnil roko in rekel:

„Poglejte!“

Tudi Altieri se je sklonil.

Ta del Benetk je bil mrk in temen. Spodaj se je vil ozek kanal brez gondol, brez pesmi, brez luči. Z ene strani je ob njem vstajala doževa palača, staroslavna, težka in strašna; z druge strani kanala pa se je vzpenjalo mrko zidovje, ena izmed tistih nemih in ledenih podob hiš, ki ti ob pogledu nanje udari na dan znoj groze in bolečine: beneške ječe.

In med obema silnima gmotama pošasten vezaj, kakor raket nad prepadom, vezoča palača tiranstva s palačo trpljenja...

Na tej krsti, razpeti nad črnimi valovi, se je ustavil Altierijev pogled.

Z grozo je odskočil nazaj in iz ust se mu je utrgal hripav krik:

„Most vzdihov!“

„Most smrti!“ je ledeno odgovoril Bembo. „Kdorkoli stopi nanj, dá za zmerom slovo upa-

nju, slovo življenju, slovo ljubezni!“

Altieri si je obrisal potno čelo. In kakor da je njegova vest vstala v poslednjem krču, kakor da se je zgrozila pred strahoto osвете, ki ga je prešinila tisti trenutek, je zajecjal:

„Pretvezo! Pretvezo, da ga dam zgrabiti!“

„Pretvezo bi radi?“ je zamolklo rekel Bembo in se z zlovesčim usmevom zravnal. „Idite z menoj, gospod Altieri!“

„Kam me vedeš, peklenšček?“

Bembo je z velikimi koraki odhitel na drugi konec ploščadi. In spet se je sklonil kakor prej, iztegnil roko in rekel:

„Poglejte!“

To pot je pokazal na palačo, katere pročelje iz kararskega marmorja in stebri iz jaspisa so odsevali svoje nezasišano razkošje v vodah Velikega kanala.

„Palača kurtizane Imperije!“ je zamrmral Altieri.

Bembo ga je zgrabil za roko.

„Pretveze bi radi,“ je zarenčal. „Tam doli jo dobiti! Imperija, zloglasna in oboževana kurtizana, vam bo dala Rolanda v roke!“

„Mar ga sovraži?“ je zahropel Altieri.

„Ljubi ga!... Kurtizana Imperija trpi nocoj kakor zavrženka, kakor vi! Kurtizana Imperija ljubi Rolanda kakor ljubi patricij Leonoro, do oboževanja, do blaznosti, do smrti! In njena ljubezen, divja ko vaša, neutešljiva ko vaša, gine v temi! In ta ljubezen odpira njej kakor vam vrata osvete!... Idite, gospod, idite h kurtizani Imperiji!“

II

BENEŠKA ZALJUBLJENCA

Utinili so poslednji glasovi ljudskega slavlja. Benetke so se zazibale v sen; tiho so šumele vode njihovih kanalov in valovale kakor Amfitritini lasje. Marmorni stebri so se modrikasto svetlikali v blede luči meseca, ki je počasi plaval na dolgočasnem nebu. Mirno in pokojno so spale Benetke; vsa vrata so bila

zaprta... Le žrelo pušice za ovadbe je zijalo na stečaj, kakor grožnja, ki nikoli ne zaspi...

Na otočju Olivolu, za cerkvijo Matere božje Formoške, posvečeno ljubezni — v njej se je namreč vsako leto poročilo dvanajst mladenk, ki jim je do to poklonila republika — se razprostira lep vrt.

Pod vrhom visoke cedre drobi slavec svojo vročo pesem, ki ji v dalji odgovarja sladko gostolenje penice. In zdi se, da noč z vso svojo dušo, razgrnjeno v prostranstvu, napeto prisluškuje temu duetu, ki ga šepetaje spremlja neutrudljivo mrmranje valov.

In pod to mogočno cedro, sredi rož, med vonjavami jasmina in geranije, se čuje v prelestnem pokoju noči šepet drugega dueta, dveh izvoljenih bitij, ki jima sije čelo v luči ljubezni: ona in on.

Neizrekljiv čar veje iz Leonore. Njeni gibi so polni miline, voljnost in energija se razodevata v njih: njena fina glavica izžareva nepopisljiv ponos. Velike rjave, malce svojeglave oči sijejo v nežnem lesku deviškega poguma; prečudna zmes brezskrbnosti in plahosti, koprnjenja in ponosa, plemenite naivnosti in kipeče mladostnosti je v njej. Take so utegnile biti mlade boginje pogankega starega veka.

Pogled na Rolanda zbuja vtis prirodne sile. Celo zdaj ko je pri miru, se iz slednje njegove kretnje razodeva nenavadna moč. In vendar je le srednje postave, prej droban in vitek, s finimi, skoraj nežnimi rokami. Viharnost temperamenta izdaja utrip žil na sencih; njegova usta, malce posmehljiva, pripravljena na kruto zavrnitev, razodevajo v nasmešku plemenitost velike duše. V njem čutiš moža, ki je slep v jezi, a velikodušen v odpuščanju, moža, ki ne ve, kaj je nevoščljivost, in gori za junaštva, pripravljen, da preobrne svet.

In oba skupaj tvorita par kipeče harmonije, ki navdaja z občudovanjem umetnika in pesnika — pa ljudstvo, beneško ljudstvo umetnikov in pesnikov, ki ju je krstilo „Beneška ljubimca“, kakor da vidi v njih živo sliko vsega, kar je svetlega, močnega in očarujočega v Kraljici morja!

Pod košato cedro sta se sestala: pa ne govorita o ljubezni... Čemu? Saj jima ljubezen prekipela! Od sleherne kretnje jima vse bitje pritajeno zadrgeta; sle-

herna beseda je pesem njune ljubezni. Le zdaj pa zdaj se najdejo njune roke.

Polnoč bije. Ljubimca se zdrzneta: napočila je ura, ko se vse te tri mesece, odkar ima Roland dostop v hišo Dandolov, vsak večer razstaneta.

„Ostari še, gospodar moj,“ vzdihne Leonora.

„Ne,“ se resno nasmehne Roland. „Plemeniti Dandolo, tvoj oče, mi je velel priseči, da bo vsak dan o polnoči konec najine sreče, do drugega dne... vse do tlej, dokler ne napoči dan, ko najina sreča ne bo več poznala konca ne mej...“

„Pa zbogom, sladki moj ljubljeneček... Do jutri!... O, kdaj pride ta jutrišnji dan!...“

„Pride, čista moja zaročenka! Jutri bova v palači tvojege očeta, pred vsemi beneškimi patriciji izmenjala simbolični prstan: in čez teden dni, duša moja, bova združena za zmerom... Idi!... Spavaj v miru, saj bedi moja ljubezen nad teboj, kakor bede zvezde tam gori nad jasnino neba.“

„Povej... o, povej še kaj!...“

„Zaspi kmalu, da te pripeljejo sanje k meni, kakor me moje sanje vodijo k tebi v spanju...“

„Ljubljeneček moj, kako me poživlja in dviga tvoj glas! Oh, zakaj moram še čakati, da bom tvoja, vsa tvoja!... O, Roland, zaročenec moj, vse moje bitje vzdrhti vsak večer v trenutku tesnobe, ko se razstaneva... In

nocoj me še bolj ko drugače navdajajo hude slutnje... Zdi se mi, da nama nebo in zemlja zavidata najino srečo... in da preži v tej blagi noči nesreča na najino ljubezen...“

„Otrok!“ se nasmehne Roland. „Česa se bojiš?... Izpovej se svojemu možu!...“

„Svojemu možu! O, ta beseda... ta sladka beseda, Roland... prvič si jo izgovoril nocoj, in vsa pijana sem je...“

Prišla sta do vrtnih vratc.

Roland jih je na pol odprl.

Pogledata se, in v njunih očeh je nedolžen in vzvišen ponos... Od koprnjenja jima udi drhte: njune trepečočke roke se iztegnejo, drgetaje približata ustnice in jih zamiraje od sreče strneta v svoj prvi poljub...

Tam pod veliko cedro je utihnil slavec; le dih harmonije je vstal v prostrano tišino nočnega miru...

Leonora se je odtrgala in zbežala, odnašaje s seboj na drgečočih ustnih občutek tega poljuba, mogočni, nepozabni občutek, ki ji je potegnil s čela vso kri in zvaloval deviške prsi.

Roland je zaprl vrata; pozablja vse okoli sebe v svoji sreči je krenil ob zunanji strani vrtnega zidu, zavil mimo stare cerkve in se obrnil proti gondoli, ki ga je čakala ob nabrežju.

Tedajci pa je pretrgal nočno tišino presunljiv krik:

„Na pomoč!... Morilci!... Na pomoč!... na pomoč!...“

III

KRALJICA KURTIZAN

Rolandu je bilo, kakor bi ga bil kdo iztrgal iz prelestnih sanj; zdrnil se je in pogledal okoli sebe. Kakih dvajset korakov v smeri proti kanalu je nejasno razločil klopčič ruvajočih se ljudi. Izdril je svoj težki meč, ki ga je imel vedno pri sebi, in se zagnal proti njim.

„Pogum!“ je zavpil. „Pogum!“

V nekaj trenutkih je bil pri njih in zagledal mlado žensko, ki je bila omahnila na kolena, okoli nje pa sedem ali osem raz-

bojnikov, ki so jo očitvidno hoteli oropati draguljev.

„Na pomoč!“ je vnovič zavpila neznanka.

Nato se je brez zavesti zgrudila na tla.

„Nazaj, razbojniki! Nazaj, nočni psi!“

Napadaleci so se obrnili in dvignili bodala; njih renčanje je v resnici spominjalo na pobesnele pse.

„Nazaj tudi ti!“ je zatulil eden od njih, orjak z mišičastimi rokami in krvavimi očmi.

Obkolili so mladega moža, ki je grozeče zavihtel svoj leskečoč se meč. Prav takrat se je prikazal mesec in mu posijal v obraz.

Razbojniki so odreveneli.

„Roland Candiano!“ so zamrmrali pol v strahu, pol v spoštovanju. „Roland Močni!... Bežimo! Rešimo se!“

Slepo so se zagnali v beg.

Toda orjak je ostal!

„Ohe!“ se je zarežal. „Tak ti si tisti, ki mu pravijo Roland Močni!... Prav!... Meni pa je ime Scalabrino!“

Scalabrino! Strašni razbojnik, ki je petnajstčetrtega na nezasišano drzen način ustrahoval vse Benetke!... Bilo je 15. avgusta, ko se je kakor vsako leto vršila svečana poroka dvanajstih beneških mladenk na troške republike. Po starodavnih šegah so bile mlade neveste v srebrnih oklepih, vsaka je imela biserno ogrlico in druge dragocenosti, ki so jih hranili v državni zakladnici za te svečanosti. Scalabrino se je izkrcal s petdesetorico tovarišev pred cerkvijo Matere božje Formoške. V trenutku, ko so se neveste v srebrnih oklepih pokazale iz cerkve, so razbojniki navalili nanje in v strašni zmedi, ki je nato nastala, se je Scalabrinu posrečilo spraviti vseh dvanajst mladenk na korzarsko ladjo, ki je tako hitro odplula, da je zasedovalci niso mogli več dohiti. Teden nato je Scalabrino vseh dvanajst devotk poslal nazaj v Benetke; njih devišstvo je ostalo nedotaknjeno, obdržal pa si je razbojnik srebrne oklepe in biserne ovratnice.

Ob Scalabrinovem imenu je Roland izzivalno vtaknil meč nazaj v nožnico.

To naj bi pomenilo:

„Prot ti, razbojnik, je meč odveč!... Zadosti bo pest!“

Orjak se je z dvignjenim bodalom zagnal nanj.

Toda ni še napravil koraka, ko se je zamajal, omamljen in oslepljen od krvi. Roland ga je bil dvakrat, trikrat sunil s pestjo v obraz, s tako silo, da bi bil podrl vsakogar drugega, samo tega orjaka ne.

Scalabrino je izpustil nož.

Toda še tisti mah se je zavaljal in se z golimi rokami vrgel proti Rolandu.

Boj je bil nem in ogorčen: trajal je komaj minuto.

Potem se je orjak iznenada zavalil po tleh. Roland je pokleknil na njegova prsa in dvignil bodalo.

Scalabrino je vedel, da ga čaka smrt, zakaj po takratnih običajih premaganec ni smel pričakovati milosti; njegovo življenje je pripadalo zmagovalcu.

Prekrižal je lehti, pogledal Rolandu v oči in rekel brez trepetja:

„Močnejši ste. Ubijte me!“

Roland je vstal, spravil bodalo in odgovoril:

„Nisi se bal: zato ti prizanesem.“

Scalabrino se je spravil na noge in bilo mu je, kakor da sanja. Ves sključen je tiho zajeceljal: „Gospod... izpovem vam vse po pravici...“

„Idi... tudi to ti prizanesem!“

„Gospod!...“

„Idi, ti pravim!“

Orjak je ošinil mladega moža z očmi in v njegovem pogledu je bilo nekaj kakor pomilovanje in sočutje. Potem je brezbrizno skomignil z rameni, se obrnil in izginil v temo.

Takrat se je Roland sklonil k neznanki, ki jo je rešil.

Duša in oči mladega moža so bile še polne Leonorine podobe; toda njegova umetniška narava je bila sprejemljiva za vse oblike lepote.

Ko se je sklonil, je osupnil od presenečenja in nehote mu je ušel pritajen vzklík:

„Kako čudežna lepota!“

Takrat je neznanka odprla oči.

Zagledala je Rolanda.

Drget ji je stresel telo.

Njena bledica se je izpremenila v temno rdečico; oprla se je na roko, ki ji jo je Roland ponudil, in vstala; njena roka je gorela od vročice. Vsa trepetočča je uprla v Rolanda svoje oči in mladega moža je ob tem pogledu obšel čuden nemir. Nato se je boječe ozrla okoli sebe, ka-

kor bi jo bilo strah, da se napadalcu ne vrnejo.

„Ne bojte se, gospa,“ je preprosto rekel mladi mož. „Lopovi, ki so se vas predrznili napasti, se ne povrnejo.“

Tedaj so se njene žametnočrne oči spet obrnile k njemu; njih lesk se mu je zdel v temi neizrekljivo mehak.

„Vi!“ je šepnila in sleherni tresljaj njenega glasu je bil vroč poljub. „O, dvakrat je rešen človek, kogar rešite vi...“

„Gospa,“ je rekel mladi mož, v zadregi nad tem gorečim izlivom, ki ga ni razumel in ga je pripisoval vznemirjenju nad prestano nevarnostjo.

Ona pa mu ni dala, da bi nadaljeval; prišla ga je za roko in se mu obesila za komolec.

„Bojim se!“ je zamrmrala. „Oh, tako se bojim... Zaklinjam vas, spremit me domov... ne odbijte mi te prošnje!“

„Gospa, moje ime je Roland Candiano, in bi bil nevreden slavnega imena, ki ga nosim, če bi vam odrekel zaščito, ki bi jo v tem trenutku vsak Benečan smatral za svojo sveto dolžnost!“

„Hvala! O, hvala!“ je vzkliknila z istim vročim glasom.

Potegnula ga je s seboj.

Kakih dve sto korakov nato se je ustavila ob kanalu.

Tam je čakala razkošna gondola. Stopila sta vanjo in sedla pod svilnat, z zlatom tkan šotor. In čolnar, velik Nubijec v tuniki iz bele svile, je pogladil čoln po vijugastih strugah kanala.

Nič nista govorila — njega so spet prevzele ljubavne sanje in drhteč od neizrekljive sreče je mislil na jutrišnji dan, ko mu bo njegova Leonora pred zbranimi beneškimi patriciji nataknila na prst zlati prstan, zunanje znamenje svoje ljubezni... ona, božanska Imperija, pa je trepetala v viharju neutešenih strasti, ki je divjal v njenih prsih.

Imperija!

Slavna, blesteča rimska kurtizana, ki jo je v Benetke pripeljal Davila, najbogatejši Benečan, najuglednejši član Sveta Desetorice!...

Moderni duh

Napisal Frédéric Boutet

Deset zvečer je bila, ko je prišel Anatol pred tisto razvpito hišo, kjer so pravili, da straši. Bil je pogumen mlad mož in pripravljen na velike nevarnosti in posebne dogodivščine.

Ker so mu hišo dobro opisali, jo je brez težave spoznal. Stala je v majhni zapušeni ulici sredi vrta, čigar visoki zidovi so jo ločili od sosednjih hiš. Na vratih je bila pribita deščica z velikim napisom: „Odda se v najem.“ Vendar pa se je zdelo, da se nihče ne zmeni za to vabilo.

„Tale bo,“ je dejal Anatol, ki je bil videti malce razburjen in je sleherno reč natanko preizkusil. „Tale bo!“

Imel je hišni ključ. Odklenil je in stopil v veliko vežo, odkoder je tipaje prišel na velike kamenite stopnice.

„Nekje v veliki sobi na desni strani v prvem nadstropju mora biti,“ je mrmral sam pri sebi in šel oprezno po stopnicah. „Grdo se motijo ti duhovi, če mislijo, da me bodo s svojimi coprnijami in komedijami pognali v kozji rog.“

Prišel je v prvo nadstropje in poskusil pri pojemajoči luči voščene sveče pritisniti na bakreno kljuko desnih vrat.

„Kar naprej!“ je nenadoma vzkliknil iz sobe prijazen glas.

„Čakaj, tu mora nekdo biti!“ je presenečeno zamrmral Anatol in odprl vrata.

Veliko, udobno opremljeno sobo je razsvetljeval ogenj v kaminu. Na mizi sta stala dva svečnika. Na sredi je zagledal nekaj steklenic likerja in več kozarcev, v velikem zelenem naslanjaču pa je počival star, dobro oblečen gospod z veliko plešo, in si grel noge ob ognju. V rokah je držal časnik in prijazno gledal čez očala. Zraven njega na stolu je ležal cilindar in v njem svile na ruta in rokavice: poleg klobuka je bila palica s sre-

brno glavico. Njegov površnik je visel čez stolovo naslonilo. Stari gospod je kadil smotko. Kakor bi bil v zadregi, je pogledal moža, ki je pravkar stopil v sobo.

„Le bliže, gospod Donore,“ je dejal Anatolu.

„Odkod me le pozna?“ je osupel pomislil prišlec in zaprl vrata.

„Sedite,“ ga je povabil stari gospod.

„Hvala!“ Anatol se je poslužil drugega stola.

„Oprostite, če vas motim,“ je nadaljeval, „nisem vedel... Pravili so mi, in vi boste tudi vedeli, da v tej hiši straši, in ker je last mojega prijatelja Ponta — saj menda poznate gospoda Ponta —“

„Še prav dobro,“ je potrdil stari gospod, „prav dobro. Toda nalijte si vendar kozarček konjaka!“

„Potem,“ je nadaljeval Anatol, „se mi le čudno zdi, da vas nikdar nisem pri njem videl. Ne, hvala, ne maram sladkorja v konjaku — in kako ste vi prišli sem?“

„Želite smotko?“ je prijazno ponudil stari gospod in porinil zabojček pred Anatola.

„Prav rad. Kaj ne, saj sem vam že rekel, da sem prišel, ker so mi pripovedovali, da v tej hiši straši?... Pont mi ni zicer nič rekel, da bova prebila noč v dvoje... Drugače me pa prav veseli,“ je pripomnil, izpraznil kozarček in ga takoj spet nalil, kajti konjak je bil izvrsten in Anatol se prav nič ni branil opojnih pijač. „Ali ste me morda čakali?“

„Da,“ je dejal oni.

„No, mislim, da bi mi bil Pont to lahko povedal,“ je menil Anatol in si zapalil smotko. „res, to bi bil lahko storil.“

„Saj je storil,“ je mirno rekel stari gospod.

„Tako? Kolikor vem, ni nič sporočil — in kar nekam

nerodno se mi zdi... kakor bi se bil semle vsilil...”

„Ne, ne, prav gotovo ne.“

Stari gospod se je še prijazneje smehljajal.

„Res mi je nerodno,“ se je branil Anatol, „prav res — saj se še ne pozna —“ Premolknil je, upajoč, da se mu bo stari gospod predstavil. To se pa ni zgodilo, in da bi skril zadrego, je Anatol izpraznil kozarček in ga iznova nalil.

„Izvrsten konjak,“ je pohvalil, „izvrsten — toda, ker sva se v nekem oziru sestala, da znanstveno preiščeva vso zadevo, mi dovolite, da vas vprašam: kaj mislite o pravljicah, ki jih o tej hiši pripovedujejo? Posebno mnogo so mi vedeli povedati o strašenju nekega starega tepca, nekdanjega najemnika. Prav gotovo je, da je ta hiša zelo razvpita in da se je zato nihče ne upa najeti. Prav tako gotovo je tudi to, da se nobeden od tistih, ki so kdaj poskusili v njej prenočiti, kakor zdajle midva misliiva, drugič ni več upal. Kaj pravite, zakaj straši, in kdo je duh, ki v njej rogovili?“

„Jaz,“ je mirno dejal stari gospod in pogledal čez očala.

„Vi?“ je ves presenečen vzkliknil Anatol, „Saj ni mogoče! Šalite se.“

„Ne,“ je odkimal stari gospod, „ne šalim se, resnica je. Jaz sem tisti, ki ste ga imenovali duha starega tepca in nekdanjega najemnika.“

„Hudič!“ je zamrmral Anatol in pogledal v kozarec.

„Ne,“ je ponovil stari gospod.

„Kako da ne?“ je vprašal Anatol.

„Ne, nisem hudič... Sicer sem pošast, če hočete, strašilo, senca, duh — vse, kar hočete, — samo hudič ne.“

„To mi ni všeč,“ je nervozno priznal Anatol, „Tudi ne razumem — — —“

Spet je zvrnil kozarček.

„Kmalu boste razumeli,“ je dejal duh pomirljivo. „Pred

kakimi petnajstimi leti. ko sem bil še precej živ, sem najel to hišico in stanoval v njej enajst let. Pred štirimi leti sem umrl. Takrat sem seveda prišel na drugi svet, kjer pa iz osebnih razlogov nisem mogel stalno ostati. Zato sem se spet vrnil sem: da bi pa živel v miru, sem bil prisiljen strašiti ljudi, ki so si vtepli v glavo, da hočejo tu stanovati.“

„Jaz... jaz... razumem vas.“ je dejal Anatol.

„Temu se ne čudim.“ je odvrnil duh. „ker ste res zelo inteligentni. Prav zato sem mislil, da vas lahko sprejemem bolj prijazno in brez ceremonij, brez rožljanja z verigami in coprnij z ognjem, ki so za stare babe. Zakaj pa nič ne pijete?“

„Saj pijem.“ je odgovoril Anatol in napolnil kozarček z mešanico česnjeveca in šarteza. „Toda dovolite vprašanje. Pravite, da niste mogli ostati na drugem svetu — zakaj ne?“

„Menda sem že povedal, da so bili osebni razlogi.“ je zapeto pripomnil duh. „Vendar pa bi vam kot gentlemanu pod pečatom molčečnosti povedal, kaj je bilo. Ko sem umrl, so mi torej dali vstopnico za nebesa, ker sem bil svoj živ dan pošten, čednosten mož, čistih navad in prijatelj vdov in sirot. Tako sem torej prišel v paradiž... In...“

„In?“ je vprašal Anatol in ga pogledal z očmi, ki so se zaradi obilno zaužite pijače že polnile s solzami.

„In.“ se je nasmehnil ljubezni duh. „kmalu se mi je zazdelo, da v paradižu ne morem strpeti. Zmerom so godli, veste, godli od jutra do večera, od večera do jutra, godli podnevi, godli ponoči, brez usmiljenja. In neprestano sama klasična muzika! Če bi bil vsaj kdaj opero čul, oh, najslabšo opero z najbolj zabitimi pevci, ki naj bi magari narobe peli! Bila bi vsaj izpremembra. Potem pa občinstvo! Sami strogo čednostni ljudje, tako čednostni, da bi

človek pred njimi zbežal — kamorkoli že. Tu sem se naučil sramovati se svojega lastnega čednosti — olnega življenja. Prenašal sem vse to, kakor sem vedel in znal, štiri mesece in osem dni, potem mi je bilo vsega čez glavo in sem vzel pot pod noge. Ko mi je sveti Peter odprl nebeske dur, sem videl, da bi tudi on rad šel z menoj, in ko sem bil že zunaj, mi je rekel žalostno in nevoščljivo:

„Siti ste že vsega, kaj? Bežite? Tudi jaz bi rad. Ta preteta sveta glasba! Celih osemnajst sto let moram že poslušati to godljo!“

No, potem sem šel dol v pekel.“

Anatol, ki si je bil ravno nalil kozarec v ledu ohlajenega kumnovca, je napel ušesa. „No, kako na je bilo v peklu: zanimivo?“

„Pa še kako!“ je grenko rekel duh. „Pa še kako zanimivo! Toda — seveda — nobenega prostora ni bilo več. Vse polno. Imel sem sicer dobra priporočila za mesto podhudiča, toda šef personala mi je odkrito povedal, da na to še misliti ni. 11.780.212 kandidatov se je že javilo pred menoj, med njimi trije papeži in sedemnajst kraljev, še celo dva zamorska. To vse pove.“

„Prav imaš.“ je potrdil Anatol, ki je čedalje vneteje segal po kumnovcu in postal je nežen.

„Da.“ je nadaljeval ubogi duh. „ker me je glasba pregnala iz paradiža in nisem v peklu dobil prostora —“

„Kaj pa vice?“ mu je skočil Anatol v besedo.

„So že dolgo zaprte.“ je povedal oni. „Tam so se dogajale uprav neverjetne reči — vidite, tako mi ni ostalo nič drugega, kakor da se vrnem na zemljo, in tako sem prišel spet v svojo staro hišo. Zdaj jo moram braniti pred neštevitimi bedaki, ki bi se na vsak način radi v njej naselili. Uganjati moram najbolj abotne coprnije, samo da imam mir. Neki stari dami sem se prika-

zal kot okostnjak z veliko, v črno tenčico zavito lobanjo: tako sem jo prestrašil, da je še ona umrla. Zdravnika, ki je trdil, da se nič ne boji, sem spravil iz hiše z rožljanjem in z gorečimi črkami, da je nevarno obolel. Potem je prišel flegmatičen Anglež, ki je hotel priti stvari do dna in je povsod stikal za menoj, celo pod streho. Trdovratno sem ugašal njegovo svečo in brez šuma odpiral vsa vrata pred njim na stežaj. Takrat je izgnila njegova flegma in popihal jo je. Potem je prišel star polkovnik s hčerko, ki je bila zelo muzikalična. Dekletu sem šepetal, kadar je sedlo za klavir, same neumnosti, in očeta, kadar je legel, potegnil za noge iz postelje. Tudi ta dva nista dolgo ostala v hiši. — Rekli boste, da je te premleta slama, toda zdaj imam mir pred ljudmi. To vam pripovedujem samo zato, ker se imate za jako inteligentnega — čeprav ste zdaj že nekoliko pijani.“

„Saj nisem skoraj nič pil.“ je užaljeno oporekel Anatol.

„Ker mislite, da ste zelo inteligentni, čeprav ste v tem trenutku nekoliko pijani.“ je trdovratno ponovil duh. „Zdaj pa bi rad, da bi še gospoda Ponta prepričali, da v njegovi hiši zaradi duhov ne more nihče ostati.“

„Saj ni res.“ je jel postajati Anatol zaupen. „Saj nisi duh.“

„Kako da ne?“ je vprašala prikazen.

„Ne.“ je pojasnjeval Anatol, ki je bil tako pijan, da je komaj še govoril. „ne... duhovi... niso takšni kakor ti... duhovi človeka prestrašijo... ti pa... ti pa nič ne strašiš.“

„Nič ne strašim.“ se je duh ujezil. „Ti tepec neumni —“

„Ne.“ je jecljal Anatol. „niti najmanj se ne bojim, toda... nikar ne bodi tako surov z menoj... ne... to me boli. Malce si pijan, sicer pa čisto prijazen.“

„Kakšen norec.“ je zamrmral duh. „Prav tak bedak je

ko vsi drugi. Zdaj mi ostane samo še to, da začnem s coprnijami, ki sem jih moral pri drugih poizkusiti."

In nenadoma so ugasnile sveče v svečnikih in ogenj v kaminu. Sleherni, tudi najmanjši šum je utihnil in mrtvaška tišina je zavladala v sobi. Pred Anatolom pa se je grozeče vzpela postava starega moža, orjaško zrasla in segla z glavo do stropa: ta glava pa ni bila več človeška, bila je glava pošasti z naprej štrlečimi zobmi in ognjenimi očmi.

Anatol, ki se je bil nenadoma streznil, je onemel, lasje so mu stopili pokonci in groza ga je izpreletela.

Duh pa je iztegnil po njem svoje mrliško prstene roke z dolgimi tipalkami.

Anatol je v strahu na ves glas zakričal in skušal kar najhitreje poiskati vrata.

Zaletel se je v kamin, se udaril v ramo ob robu kredence, in skočil, ker ni mogel najti vrat, skozi okno. Tako se mu je posrečilo, da je prišel sicer prav hitro na cesto, tam pa je obležal brez zavesti. Zlomil si je nogo v stegnu in dobil še več drugih manjših prask.

"Če pomislim," je zamrmral glas starega gospoda, ki se je spet vrnil v svojo prejšnjo obliko, "če pomislim, da se moram zmeraj zatekati k tem starim obrabljenim coprnijam! In pri tem pravijo, da postajajo ljudje hladnokrvnejši!"

V restavraciji

ali

Hvala Bogu, da natakarji ne mislijo na glas!

Napisal M. Bernardi

"Prosim, izvolite!" (Osel, kaj tako dolgo okoli hodiš in zapiraš ljudem pot!)

"S čim vam smem postreči?" (Zdaj bo najmanj pol ure izbiral, potem bo pa naročil kislo vodo).

"Jagode s smetano." (Menda je le boljši človek. Koliko bo neki dal napitnine? Hm — nemara si naroči še torto.)

"Prosim — jagode s smetano — kaj močnatega zraven?" (Človek nikoli ne ve!)

"Kaj imate?" (Nu, vendar! Saj sem vedel.)

"Orehovo, čokoladno, lešnikovo..." (To bo spet trajalo pol ure.)

"Čokoladno, prosim." (Čudno, da zadnje čase orehove ne gredo več. Vred štirimi leti so bili kar nori nanje. Ali naj mu prinesem še kozarec vode? Pozneje, to se lepše vidi. Onale damica se ne upa prav noter. Aha, nekoga išče. Nemara ravno mojega gosta?)

"Prosim?" (Ne, nekoga drugega. Hm!)

"S čim vam lahko postrežem, gospodična?" (Kavo, seveda. Kaj pa drugega — brez kavalirja! Drugače pa prav čedna punca).

"Torto, gospodična?" (Hudiča, zjutraj sem pozabil utrniti luč v stranišču.)

"Da, čokoladno, prosim." (Upajmo, da jo je Tone ugasil. Drugače bo spet stari rohnel!)

"Ne, na žalost gospoda ne poznam." (Kaj vse bi moral človek vedeti! Koliko je neki prest pospravil onile stiskač? Da bo bolj držalo, mu bom za vsak slučaj eno več računal. Saj poznamo ljudi.)

"Plačam." (Na, zdaj bomo videli.)

"Jagode s smetano, torto, preste —" (Koliko bo zamolčal?)

"Dve ali tri?" (Torej denimo tri. Skupaj devetnajst dinarjev. Deset odstotkov napitnine, dá dvajset dinarjev devetdeset — recimo torej —)

"Dva in dvajset dinarjev petdeset, prosim." (Aha, je že potegnil denarnico. Nič ne ugovarja. — Pa se vendar nisem zmotil v njem? Bog zna, ali bo navrgel kak dinarček?)

"Klanjam se, gospod!" (Glej, da se že odpraviš, stiskač umazani!)

Hamlet

Sličica

V Ameriki se je tole zgodilo:

Profesor je vprašal študenta pri maturi: "Kdo je napisal Hamleta?"

"Jaz ne," je naglo odgovoril student.

Zvečer je bil profesor v gosteh pri prijatelju. Pri tej priliki je povedal svoji sosedi na desni, kako čuden odgovor mu je dal študent na njegovo vprašanje.

"Pa ga res ni on napisal?" se je začudila dama.

Z grozo se je profesor obrnil k sosedi na levi in ji povedal vso historijo, ne da bi izpustil opazke svoje sosede na desni.

"Torej ga je le on napisal?" je vprašala dama.

Po večerji je stopil profesor k domačici in ji zaupno povedal svoj doživljaj s Hamletom z vsemi vprašanji in odgovori. Gospa je bila že zaspala in je zehaje vprašala:

"Po tem takem se ne da dognati, ali ga je napisal ali ne?"

Ubogi profesor se je naglo poslovil.

Domov se je vračal s starim prijateljem, bogatim trgovcem. Ni se mogel premagati, da mu ne bi povedal vse historije od začetka do konca. Kako mu je študent na vprašanje: "Kdo je napisal Hamleta?" odgovoril: "Jaz ne!" Kako se je njegova desna soseda začudila: "Pa ga res ni on napisal?" in je dama na njegovi levi vzkliknila: "Torej ga je le on napisal?" in je naposled domačica rekla: "Po tem takem se ne da dognati, ali ga je napisal ali ne..."

"Menda res ne," je menil prijatelj.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Urejuje Boris Rihteršič

Desetletna igralka

Napisala Gertrud Wiethe-Müller

Rožnat obrazek, nagajive sive oči, dražesten nosek in črešnjevrdeče ustnice, ki nikdar ne mirujejo — to je bil moj prvi dojem, ko sem zagledala desetletnega filmskega otroka Mitzi Green.

V Paramountovih hollywoodskih ateljejih sva kaj hitro postali prijateljici. Da, škatlja čokolade napravi dostikrat čudeže! In namenoma sem jo vzela s seboj, ker sem vedela, da je Mitzi kar volk nanjo.

„Vesela sem, da mi dajejo zmeraj posebne otroške vloge,“ mi je Mitzi priznala. „Prav nič ne maram igrati razvajenih punčk, ki se morajo priklanjati, učiti klavir, in podobne reči,“ je rekla in srčkano zavihala nosek.

„Pridna moram biti že tako zmeraj, kadar sem doma. Mamica ima rada samo majhne deklice, ki jih zmeraj vidi, pa nikdar ne sliši. In če sem pridna, me vzame mamica v slaščičarno. Tam imajo čudovite torte.“

„Da, kadar bom velika, si kupim slaščičarno in bom ves dan jedla torte.“ (Blažen molk!)

Mitzi je sicer še otrok, toda zelo občutljiva. Nič je bolj ne draži kakor to, da mislijo o njej, da je navaden filmski otrok. Mitzi je vendar karakterni igralka! Vse svetovne osebe posnema. Njen dar posnemanja je čudovit in karikature male Mitzi so v Ameriki pri mladih in starih zelo priljubljene.

„Najrajši posnema Mauricea Chevalierja in Ala Jolsona. Prav za prav Jolsona še rajši,“ mi pojasnjuje. „Kajti kot zamorec se človek lahko namaže s katranom. To je šala za bogove in mati me niti karati ne sme. Toda Maurice Chevalier mi je časih le bolj všeč. Ali naj vam zapojem njegovo „Valentino“?“

Zdaj pride na oder. Tako! „Zakaj pa ne ploskate? Ali ne veste, da občinstvo divja, kadar vidi Mauricea Chevalierja?“ me nekam užaljeno vpraša Mitzi in me postrani pogleda. S kislim obrazom nadomestim to, kar sem zamudila, toda Mitzi še ni zadovoljna. Méni, da moram še enkrat začeti. Mitzi se pokaže. Gracijozno se pokloni na vse strani in pomakne slamnik postrani. Počasi ji zleze spodnja ustnica naprej in buši v vesel smeh à la Chevalier, pomežikne in začne v najlepši frančoščini:

„Elle avait de tout petits petons, Valentine, Valentine...“

Letošnja Metrova produkcija

Letos je princel Metro celo vrsto novih filmov. Glavni med njimi so:

„Trader Horn“ z Duncanom Renaldom in Edwino Booth;

„Inspiracija“ z Greta Garbo, Robertom Montgomeryjem in Lewi-sonom Stonom;

„Ljubezni Mihajla Petrova“ („New Moon“). V glavnih vlogah Lawrence Tibbett in Grace Moore; „Okovi“, kjer igrajo Heinrich George, Gustav Diessl, Dita Parlo in Paul Morgan;

„Dobri vojak Buster“ z Bustrom Keatonom in Sally Eilers;

„Romanca“ („Dve ljubezni“). V glavnih vlogah Greta Garbo, Gavin Gordon in Lewis Stone;

„Morala ženske“, kjer poje Grace Moore;

„Plesalka Bonnie“ z Joano Crawford in Clarkom Gablom;

„Pred zoro“. V glavnih vlogah Ramon Novarro in Karen Morley;

„Poljubljanje dovoljeno“, kjer igrajo Norma Shearer, Robert Montgomery, Neil Hamilton in Conchita Montenegro;

„Vzhod in zapad“, film z Južnega morja. V glavnih vlogah Conchita Montenegro in Leslie Howard;

„Deviški Casanova“. Igrajo Buster Keaton, Paul Morgan in Marion Lessing;

„Ben Hur“ z Ramonom Novarrom;

„Seviljski pevec“ z Ramonom Novarrom in Dorothy Jordan;

„Pesem z juga“, kjer igraja Lawrence Tibbett in Ester Ralston;

„Madona podzemlja“ z Joano Crawford in Robertom Armstrongom;

„Madame Satan“. Glavni igralci so Kay Johnson, Reginald Denny in Lilian Roth;

„Pariški fantom“ z Johnom Gilbertom in Leilo Hyams;

„Mesto čudežev“, Metrova revija. Sodelujejo Paul Morgan, Ramon Novarro, Egon von Jordan, Buster Keaton, Nora Gregor in Adolphe Menjou;

„Svobodna ljubezni“ z Norm Shearer in Clarkom Gablom;

„Salon za lepoto“ z Marijo Dressler, Poll Moran, Anito Page in Sally Eilers;

„Zelena pošast“, film iz london-skega podzemlja;

„Greh“, z Lily Damito, Duncanom Renaldom in Raquel Torres;

„Trije mornarji“, z Johnom Gilbertom, Wallaceom Beeryjem in Leilo Hyams;

„Tajinstvena šestorica“, vohunski film. V glavnih vlogah Wallace Beery, John McBrown in Lewis Stone;

„Buffalo Bill“. Igrajo John McErown, Kay Johnson in Wallace Beery;

„Admiralova hči“ z Robertom Montgomeryjem in Dorothy Jordan;

„Žena vsakogar“ z Normo Shearer, Conradom Naglom in Chestrom Morrisom;

„Otrok greha“. Nastopajo Wallace Beery, Marija Dressler in Dorothy Jordan;

„Srmežljiva nevesta“. Glavne vloge igrajo Joan Crawford, Anita Page, Dorothy Jordan in Robert Montgomery;

„Neznane junakinje“ z Anito Page, Robertom Montgomeryjem in Marijo Prévošt;

„Pravi gigolo“, William Haines in Lilian Bond;

„Usoda gentlemana“, kjer bomo videli lohna Gnoerta, Louisa Wohlheima, Anito Page in Leilo Hyams.

Razen teh 35 normalnih filmov, prinese Metro še 54 kratkih filmov.

MARLENE DIETRICH IN BARRY NORTON V FILMU „X-27“ („ONEČASČENA“)

Filmski drobiž

V Zagrebu se je osnovala družba „Svetloton-Film“, ki bo izdelovala domače govoreče filme. Že zdaj snema razne zanimivosti iz naših krajev za žurnale tujih družb. V kratkem mislijo odpreti filmsko šolo, da vzgoje dober filmski naraščaj, ki ga doslej še nimamo.

Pred kratkim so v Zagrebu igrali kriminalni film „M“, ki ga je režiral režiser „Metropolisa“ in „Žene na mesecu“, Fritz Lang. Zagrebška policija je prosila upravo kina, kjer so ta film igrali, da bi priredila za policijo posebno predstavo, kjer bi policisti lahko videli, koliko dela in logičnega razmišljanja je treba, da najdejo zločinca.

Italijanska vlada ima v programu podpiranje domače filmske industrije. Preteklo leto je razdelila v ta namen dva in pol milijona lir.

V Brnu je češka filmska družba „Ella“ začela graditi nov atelje za izdelovanje govorečih filmov. toda morala je prenehati sredi zidanja, ker so troški daleč presegli vsoto, ki je z njo razpolagala.

V Pragi delajo tele filme: „Škalne ševce“, „Svejka“, „Izpreobrnjenje Ferdiše Pištora“, „Izlet gospoda Broučka v XV. stoletje“, „Pesmico tvojega srca“ in „Pepino Reiholcovo“.

Julija Serda, žena Hansa Junkermanna, je angažirana za film, ki bo napravljen po komediji „Španska muha“.

Družba Nero-film v Berlinu bo napravila film po romanu „Atlantidi“, ki ga je napisal Francoz Pierre Benoit. Režiral ga bo G. W. Pabst.

V Lizboni je bil pred kratkim mednarodni kongres filmskih kritikov.

Da bi v Nemčiji povečali obisk v kinih, so v nekaterih mestih uvedli priznanice za 20 fenigov. Ko kupi vstopnico, dobi vsak obiskovalec tak bon. Ko jih zbere 25, dobi zanje 5 mark v denarju.

Foxov kino v Berlinu, kjer predvajajo žurnale, so te dni zaprli. Ker je kino v finančnem oziru zelo dobro šel, je stvar velika uganka.

Metrov zvezdnik John Gilbert pride baje v kratkem v Evropo.

Conrad Veidt se je pred kratkim mudil v Zagrebu, kjer je gostoval v gledališču.

Znani nemški režiser Joe May dela na rivijeri svoj najnovejši film „V dvoje je lepše“.

V Ameriki so osnovali družbo, ki bo delala italijanske govoreče filme.

V Angliji prično v kratkem delati film, ki bo kazal življenje Kristofa Kolumba.

Francoški davek na kine je v štirih poletnih mesecih prinesel 34 milijonov frankov, to je enajst milijonov manj kakor lani.

Pripomočki moderne telesne nege

Pregovor pravi: „Sveža voda je zdravje“, in to je tudi res. Če jo pametno uporabljamo, nam ne prinaša samo snage, nego tudi lepoto. Prav posebno delujejo mineralne vode, le škoda, da se ne more vsakdo voziti v kopališče.

Moderna znanost pa je tudi tu pomogla s tem, da je iznašla pridobivanje koristnih soli iz mineralnih voda, da si lahko vsakdo, kadar koli hoče, sam pripravi kopel, ki po učinkih ne zaostaja za kopelmi v zdraviliščih. Pripravi si moraš doma ne pretoplo, ne premrzlo vodo in vanjo streseš predpisano množino narodne kopalne soli.

Ta kopel je najboljša zdravilo za kožo, ker poživljuje njej delovanje malih žilic, ki kožo rede. Poleg tega pa osveži tudi telo, kar neverjetno povzdigne njegovo energijo. Dihanje skozi kožo in pljuča postane izdatnejše, s tem se hitreje izvrši izmenjava snovi in izločevanje odpadkov iz telesa. Pristne kopalne soli so tudi radioaktivne, lastnost, ki pomaga pri poživljanju vsega organizma. Prijetni vonj, ki ga dobi telo po kopanju v vodi s tako soljo, ni važen samo v kozmetičnem oziru, nego deluje tudi oživljuje. Kdor nima prilike pripraviti si take kopeli doma, lahko rabi kopalno sol kot dodatek pri umivanju in bo z njenim učinkom gotovo zadovoljen.

Sredstvo za nego lepote, ki se je posebno obneslo, so obkladki, biti morajo le iz prave soli in skrbno pripravljeni. V ta namen vzemi naravno blato, ki ga dobivaš iz solin in ima zato vse lastnosti pravega radioaktivnega blata; dobiš ga v obliki prahu. Iz tega blata, ki mu dodaš nekaj vode, napravi kašo, ki jo enakomerno nanesi na obraz. Po nekaj takih obkladkih izginejo gube in brazde, ovelost polti in podobne nepravilnosti obraza, koža se napne, postane mladostna, čista, žametno mehka in dobi lepo naravno barvo. To negovanje obraza, ki ne zahteva ne preveč denarja, ne časa — isto blato lahko dvakrat uporabljaš — ustvarja prave čudeže in omogoči vsaki ženski ohraniti mladosten obraz.

Ocvrte miši

Potrebščine: 4 dkg surovega masla, masti, ali margarine, nekoliko soli, 2 celi jajci ali rumenjaka, 1 jedilna žlica sladkorja, ¼ kg moke, četrt litra mleka, 1 zavojček Dr. Oetker-jevega pecilnega praška.

Priprava: Surovo maslo ali mast se pomeša v skledi; polagoma dodajaj jajci ali rumenjaka, sladkor, sol, moko, mleko in pecilni prašek. Testo se deva po žlicah v vročo mast in ocvre, da postane zlato-rumeno. Miši potresi še vroče s sladkorjem, ki mu je primešanega nekoliko cimeta ali Dr. Oetker-jevega vanilinovega sladkorja.

Higijena otroške obleke

Matere so dostikrat v zadregi, kako bi svoje malčke oblekle: ene se preveč boje, da se ne bi otroci prehladili, in jih zrakotesno zavijajo, druge pa jih spet puščajo polgole, ker jih hočejo utrditi. Skoraj bi rajši svetovali drugo metodo, zakaj če so otroci že po naravi močni, dosežete z njo dobre uspehe, paziti pa je treba pri slabotnih otrocih.

Vse kar otroka ovira, je treba odstraniti. Obleka mora biti udobna in ohlapna. Nikjer ne sme tiščati, ne na rami, ne ob bokih. Zato so obleke z naramnicami v higijenskem pogledu najbolj pravilne. Isto načelo velja tudi za spodnje obleke. Za doraščajoče deklice zadošča namestu životca trak iz pikčaje ali drila, ki ga prišiješ na hlačke.

Važno je tudi, da se dá otrokova obleka prati, in sicer lahko prati. Otroci se dostikrat pomažejo in imajo najrajši take igrače, kjer se pomažejo. Otroci so pač taki in jim moramo pustiti veselje. Najbolj žalostno je gleuati otroke v novih oblekah, ki morajo skrbno paziti nanje. Pustimo jih, naj se valjajo po tleh, naj brodiijo po vodi — umazano oblekco hitro opereš, otrokovo veselje pa je dosti več vredno kakor snažna obleka.

Obleka naj bo kar moči lahka, tudi zimska naj ne bo pretežka. Teža ne dela toplote. Kakor je vreme, naj ima otrok na sebi več obleke ali pa manj.

Glede pokrivala pravijo zdravniki, naj ima na solneu otrok klobuček. Drugače pa je bolje, da je glava odkrita. Nogavice, dolgih in kratkih, poleti ni treba. Po zimi pa nikar ne pretiravaj z modo golih nožic. Občutljivejši otroci naj nosijo v mrzlih dneh nogavice in gamaše.

IZJAVA.

Na željo g. Petra Pakja izjavljamo, da on ni avtor spisov, priobčenih v „Romanu“ s podpisom Peter P., in da on sploh ne sodeluje pri „Romanu“. — Uredništvo.

„ROMAN“ STANE

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, ½ leta 40 Din, vse leto 80 Din. Na razpolago še vse številke. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Na tujem, vse leto:

v Angliji 9 šillingov, Avstriji 14 šillingov, Belgiji 14 belg, na Češkoslovaškem 70 kron, v Egiptu pol funta, Franciji 50 frankov, Holandiji 5 goldinarjev, Italiji 40 lir, Nemčiji 9 mark, Severni Ameriki 2 dolarja. Povsod drugod na leto 120 Din, za ½ leta pa 60 Din. Denar (veljavne jugoslovanske ali tuje bankovce ali ček) pošljite v lastnem interesu v priporočnem ali pa v denarnem pismu.

Posamezne številke:

V Jugoslaviji po 2 Din. Dobe se v trafikah, knjigarnah in kolodvorskih prodajalnah. Kjer „Romana“ nimajo, zahtevajte, naj ga naroče. Direktna naročila izvršimo šele po prejemu zneska v bankovcih ali veljavnih znamkah. V Italiji stane posamezna številka 80 stotink.

Naročila

In dopise pošljite na naslov: „Roman“, Ljubljana, Breg 10, poštni predal št. 345. — Rokopisov ne vračamo. Za odgovor priložite znamko. — Oglasi po tarifi.

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senčniki. Sejmski dežniki. Veikanska izbira. Skrajne cene

Foto aparate in
potrebščine

dobite v največji izbiri v

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Kupon 45 film

FILMSKA VPRAŠANJA

1. Kateri igralec igra glavno vlogo v filmu „Sanghaj“?
2. Kdo je napisal manuskript za film „Yorck“?
3. Pri kateri družbi je angažiran Werner Krauss?
4. Koliko filmov je režiral Kari Lamac?
5. Katera igralka igra glavno vlogo v filmu „Vstajenje“?

Za rešitev teh vprašanj razpisujemo

DVAJSET VELIKIH FILMSKIH FOTOGRAFIJ,

ki jih razdelimo med deset reševalcev.

Rešitve vprašanj iz 45. številke so: 1. Robert Z. Leonard; 2. „Afriške noči“; 3. Leni Riefenstahl; 4. Pri Metru; 5. Victor Mc Laglen.

Nagrade dobe:

5 slik: Juvan Slavka, Ljubljana;

4 slike: Kodrič Miloš, Maribor;

3 slike: Zrinšek Božena, Lepi Dol;

2 slike: Nukić Stane, Trgovišče; po eno sliko: Sedeu Anton, Zagreb; Slapnik Cveta, Beograd; Zupanek Maja, Rogatec; Mesar Manica, Ljubljana; Erjavec Franci, Trbovlje; Krista Vrečar, Št. Vid.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1932,

ki ima 366 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračun.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solne in lune mrke; — lune spremembe; — poštne določbe za jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobornice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejmice na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznaniila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnikova nasl. d. d.
v Ljubljani.

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se prilašajo vsako leto, pač ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbujala, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni. Letno se prodaja mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvetljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetker-jev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi izdelki, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev
vanilinov sladkor
je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
lajčni konjak.

Zavoječek odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 lažni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti
za kuhinjo in hišo

prinašajo izbirno izvrstnih predpisov za pravo enostavnih, boljših, finih in najlažjših močnatih jedi, šarteljev, peciva, torti, t. d.

Za vsako ohišje so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinje — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.